

TEMA 7. FISIOPATOLOGIA DE LES SÍNDROMES RENALS

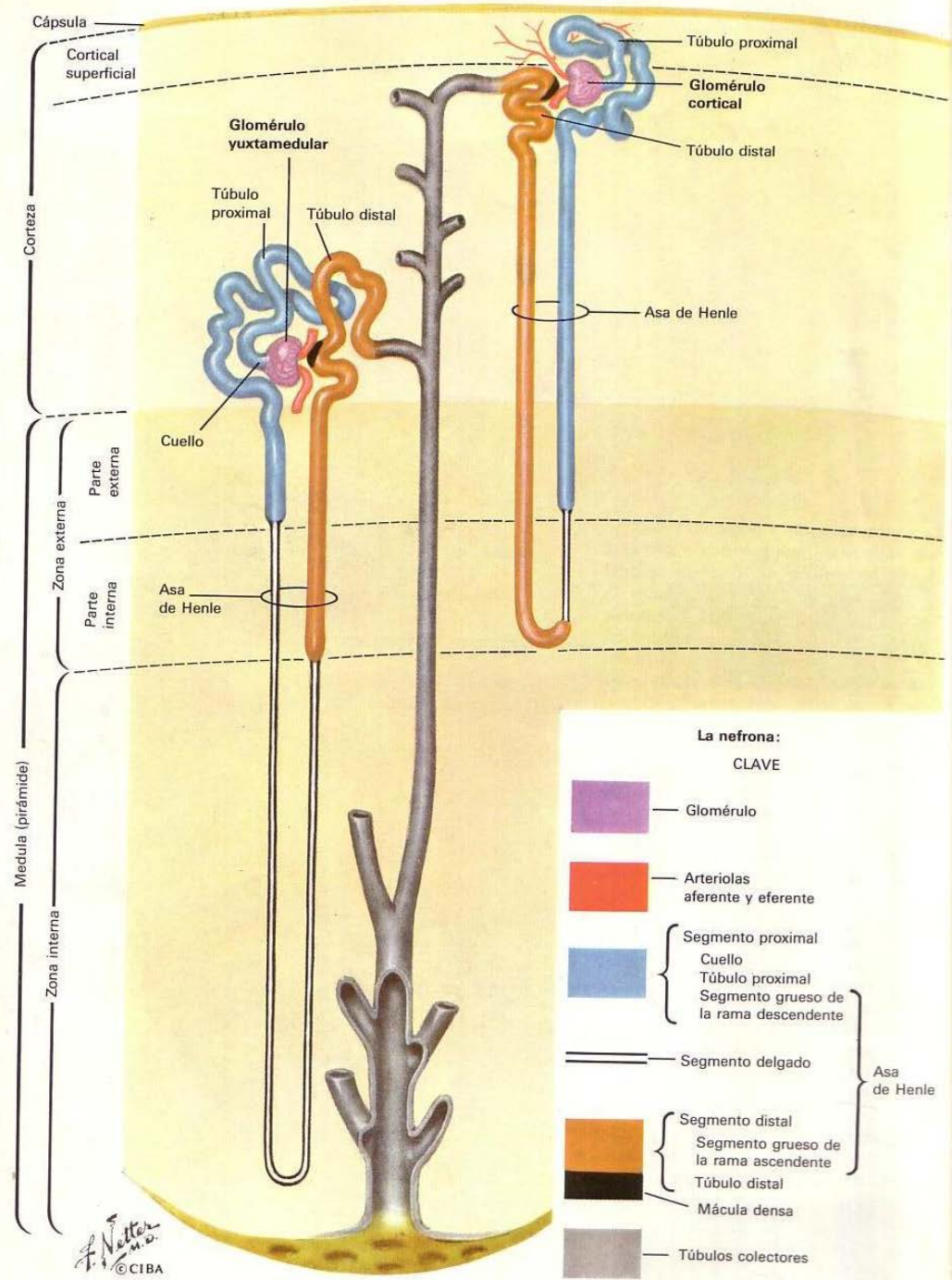
1. Record fisiològic de la funció renal

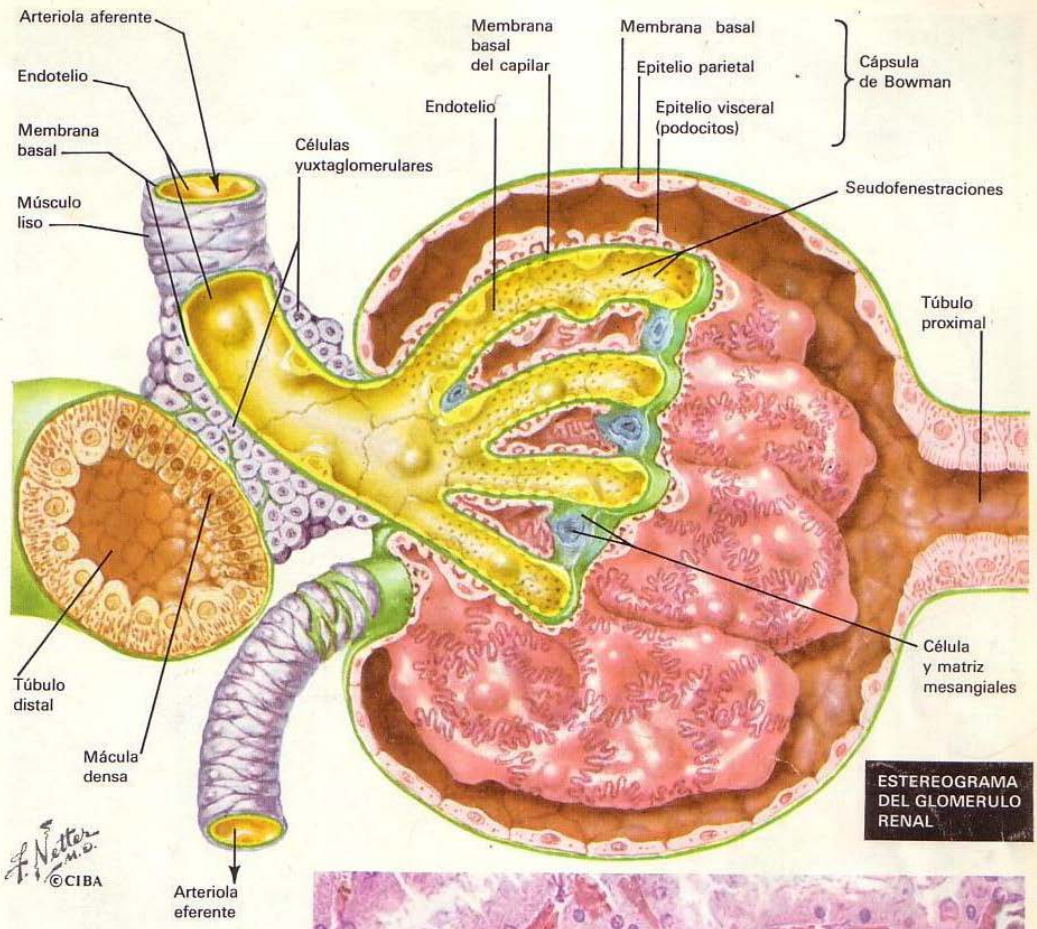
1.1. Funcions generals del renyó (depuradores i no depuradores)

1. Eliminació de substàncies de deixalla
2. Regulació del volum i composició de líquids
3. Hormonals (eritropoetina, renina)
4. Síntesi de 1,25-dihidroxicolecalciferol
5. Regulació de l'equilibri acidobàsic
6. Funcions metabòliques

1.2. Procés de formació d'orina (fisiologia de la nefrona)

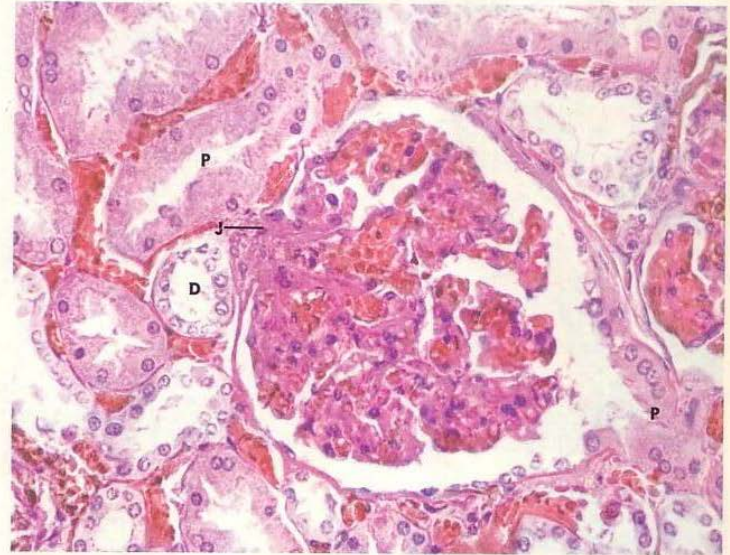
1.2.1. Filtració glomerular

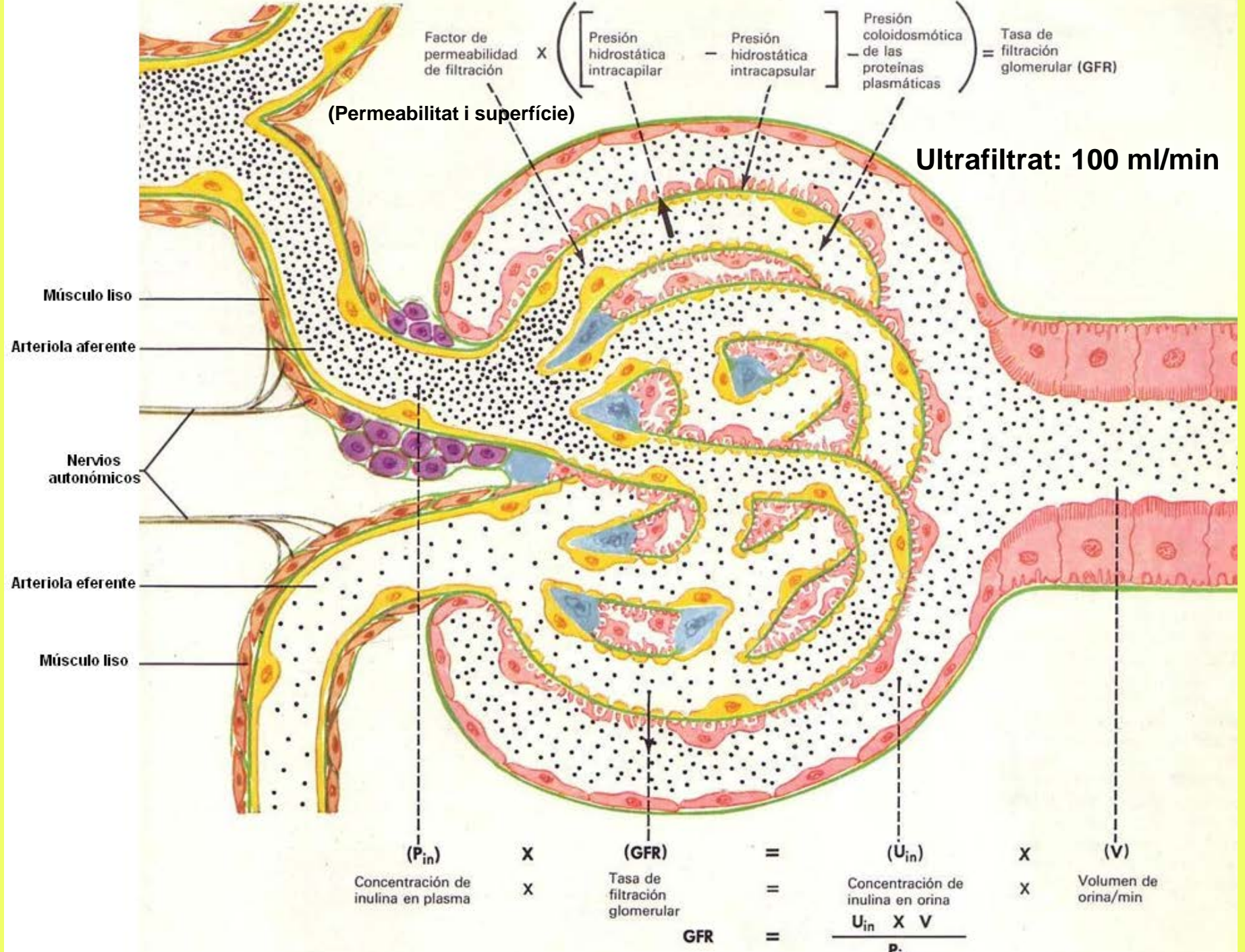

F. Netter
M.D.
©CIBA

Glomérulo (humano);
tinción H. y E., x 350:
P= Túbulo proximal
D= Túbulo distal
J= Células yuxta-
glomerulares

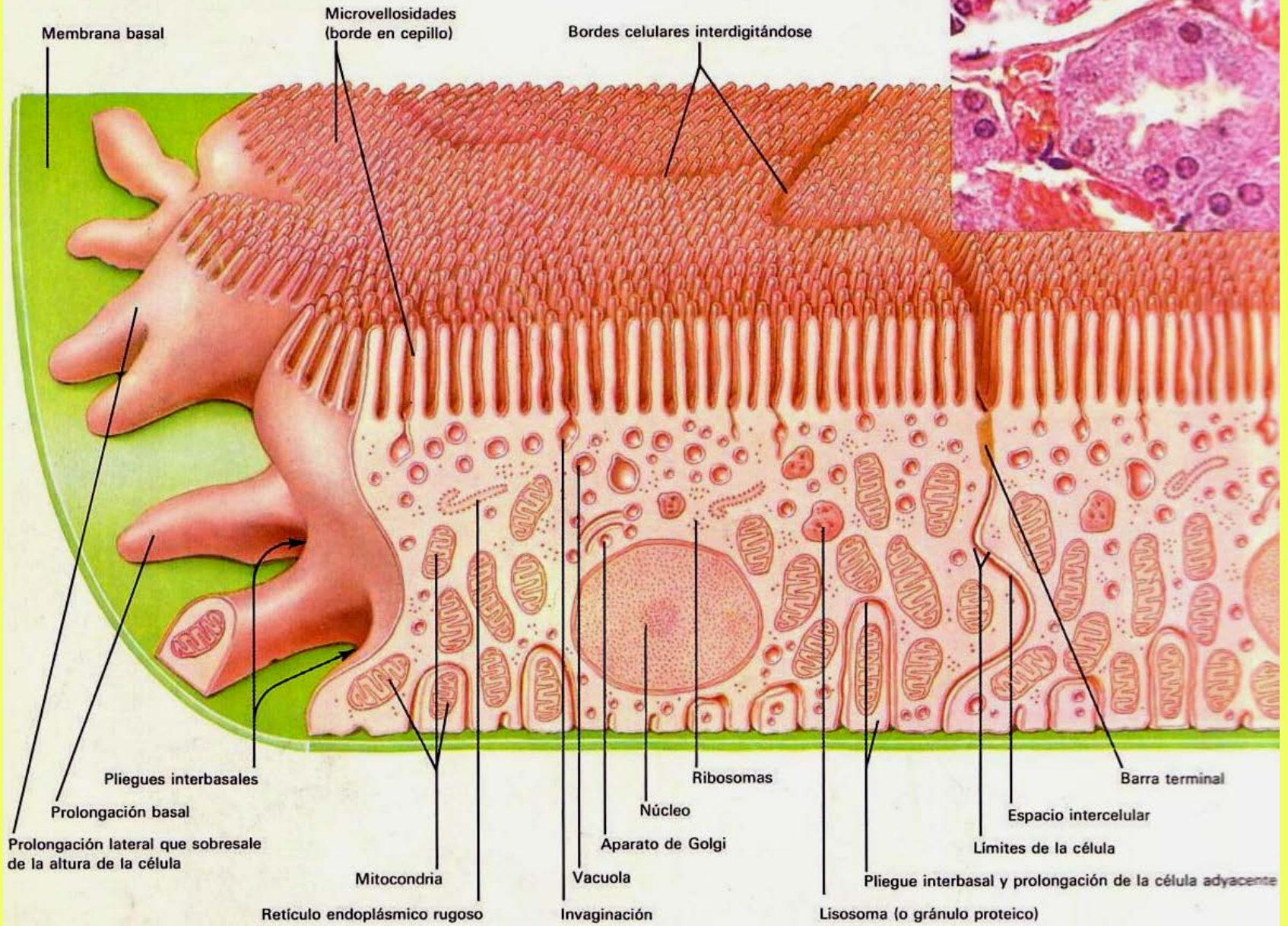

1.2.2. Reabsorció tubular: mecanismos bàsics

ESTEREOGRAMA DEL SEGMENTO PROXIMAL DEL TUBULO RENAL

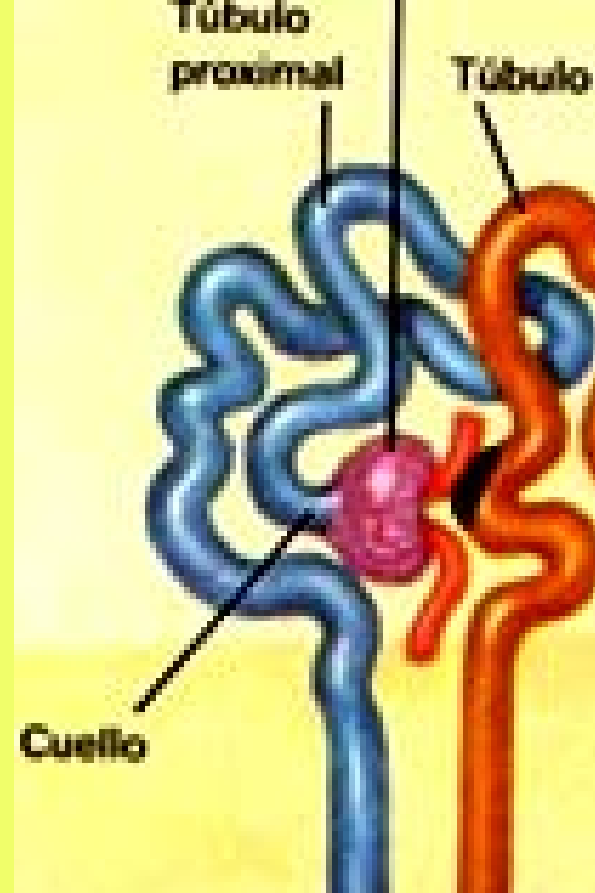
Microfotografia òptica
(H. y E., x 680)

1.2.2.1. Túbul proximal

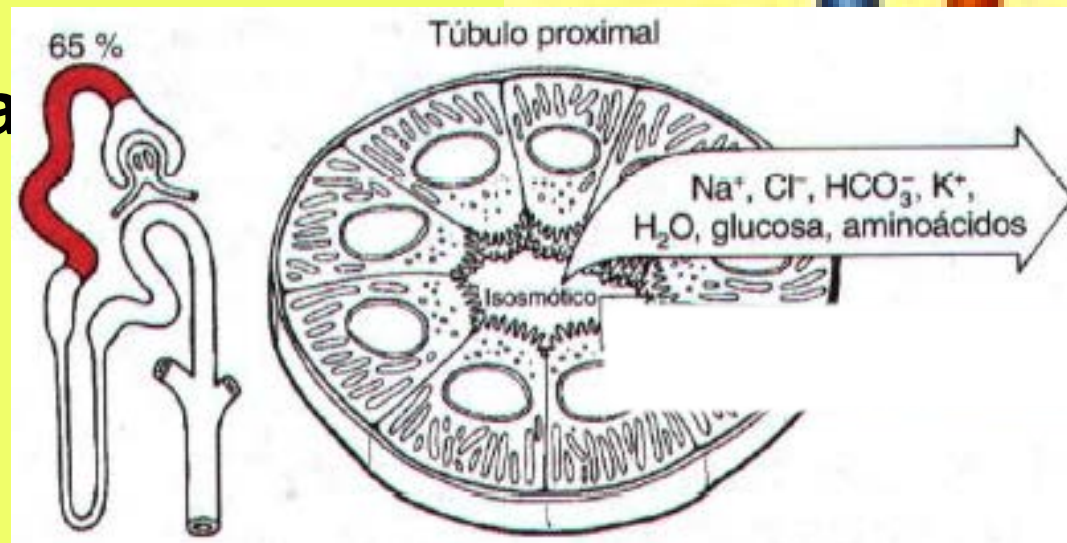
Reabsorció de Na^+ :

- Difusió $\rightarrow \text{Na}^+ + \text{H}_2\text{O}$ des del pol luminal tubular
- Transportador
- Segons necessitats de volum

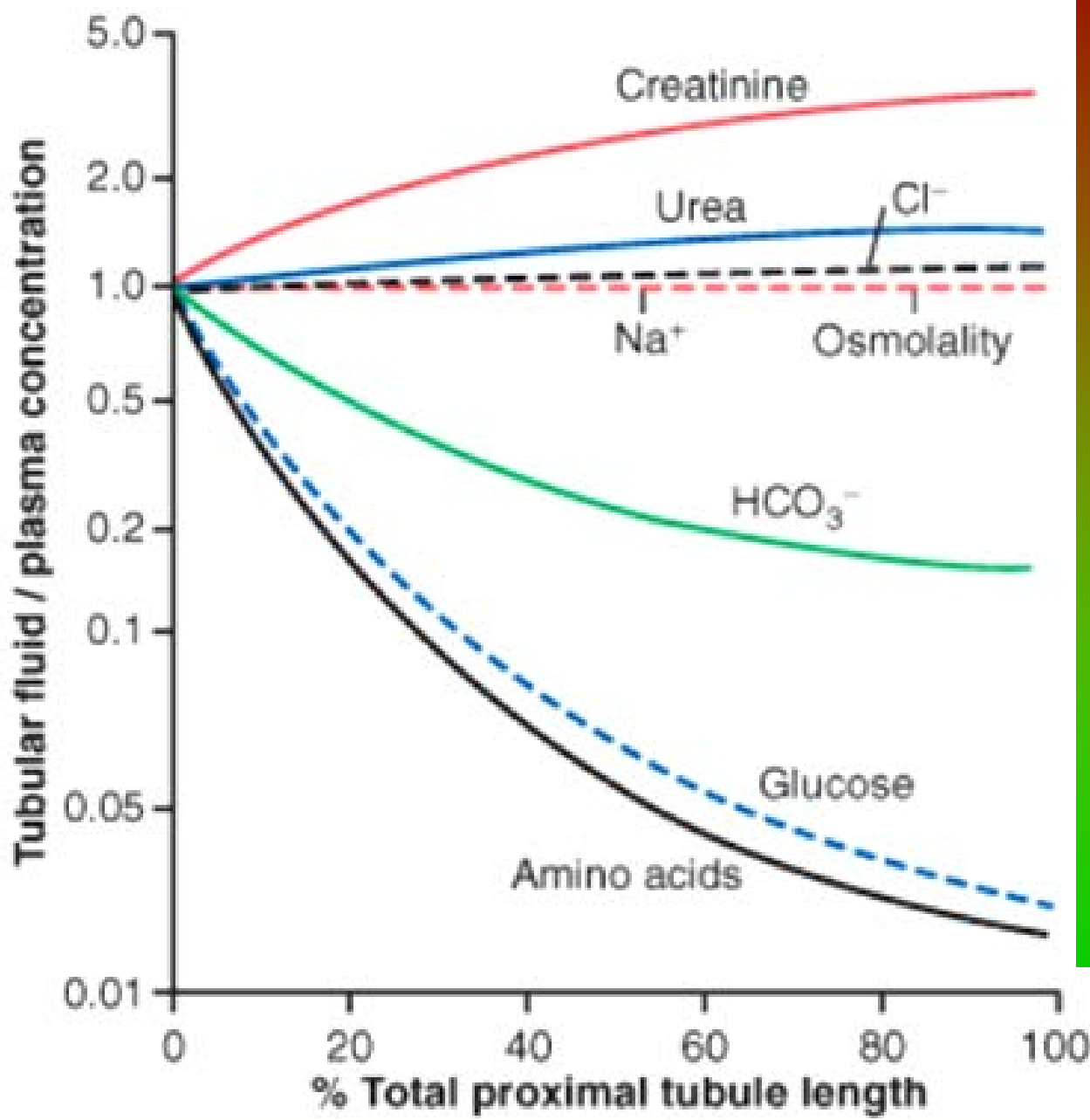

Reabsorció de Glucosa cotransport Na^+ - glucosa

Altres substàncies

Reabsorció:

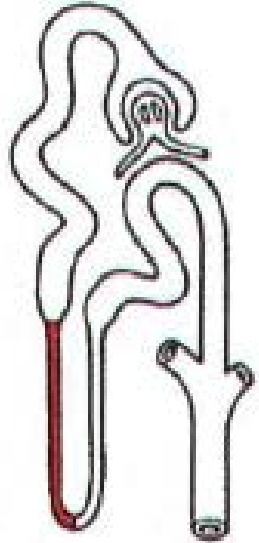

Poca

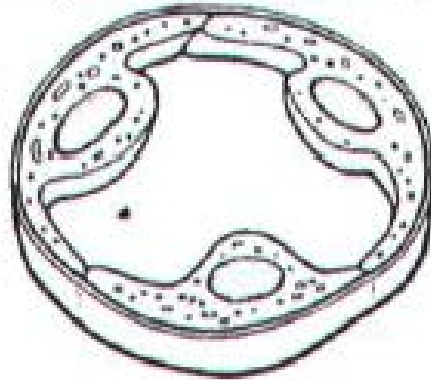
Molta

1.2.2.2. Nansa de Henle

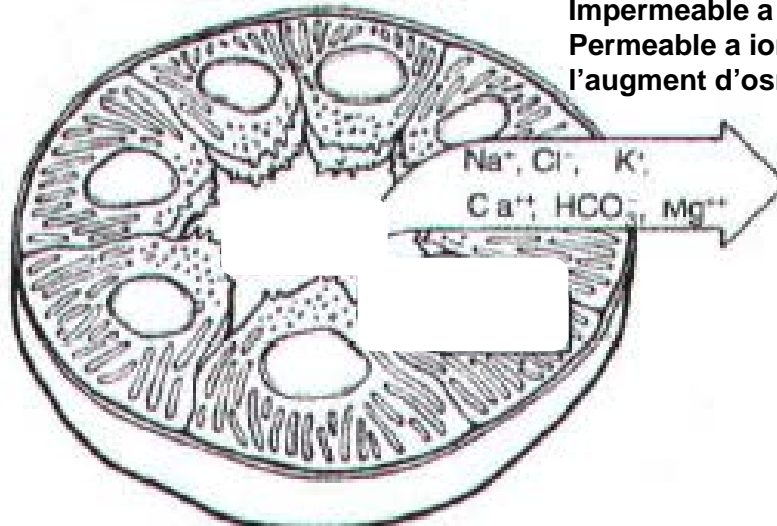
Porción descendente delgada del asa de Henle

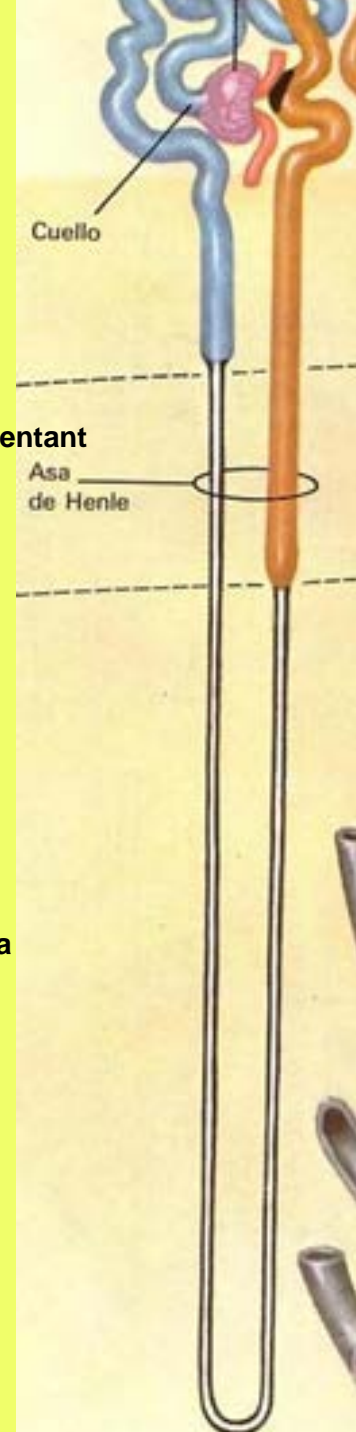
Molt permeable a l'aigua
Poca reabsorció activa
Segons avança, va augmentant l'osmolalitat del filtrat

Porción ascendente gruesa del asa de Henle

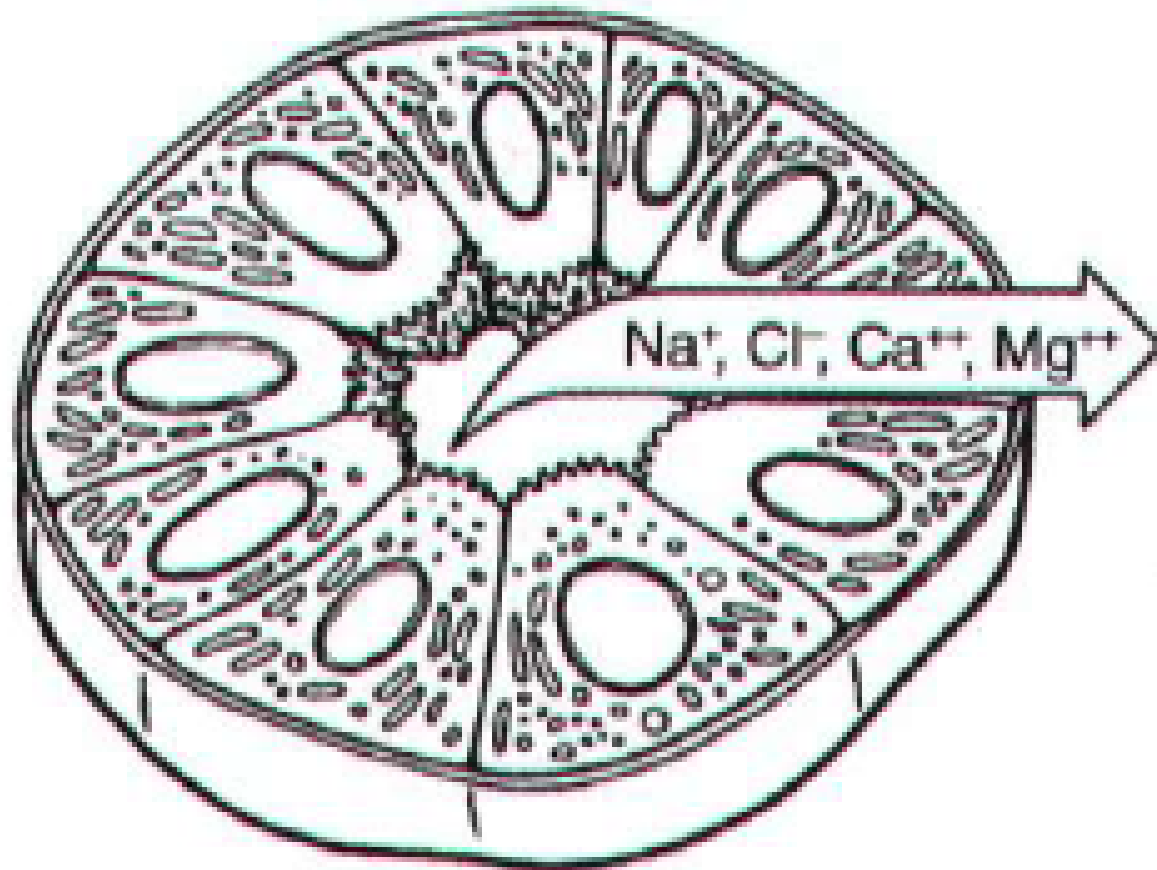
Impermeable a l'aigua
Permeable a ions, degut a l'augment d'osmolalitat

1.2.2.3. Túbulo distal

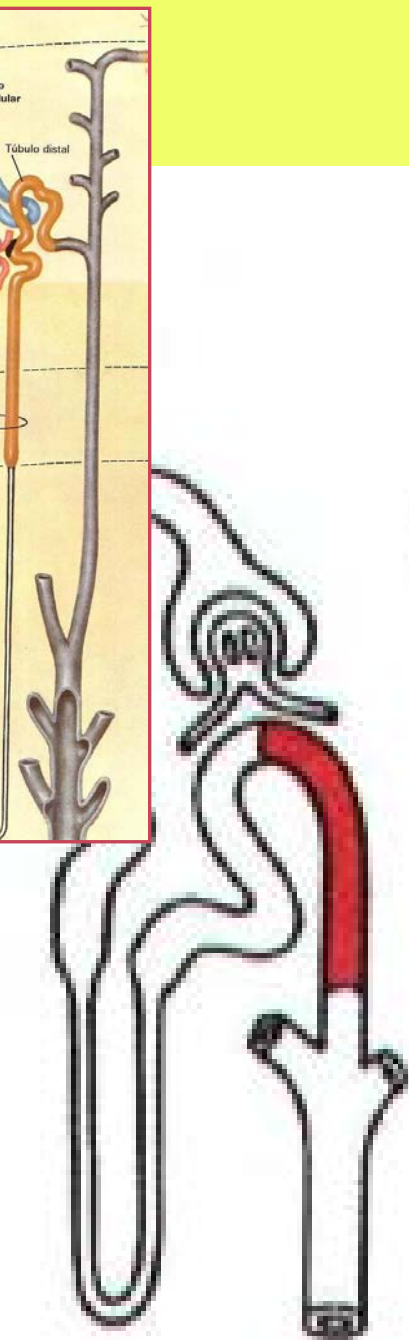
Funcionament similar a la porció ascendent de la nansa de Henle

Porción inicial del túbulo distal

1.2.2.4. Túbulos colectores

On es produeix la modificació final de l'orina segons l'homeòstasi

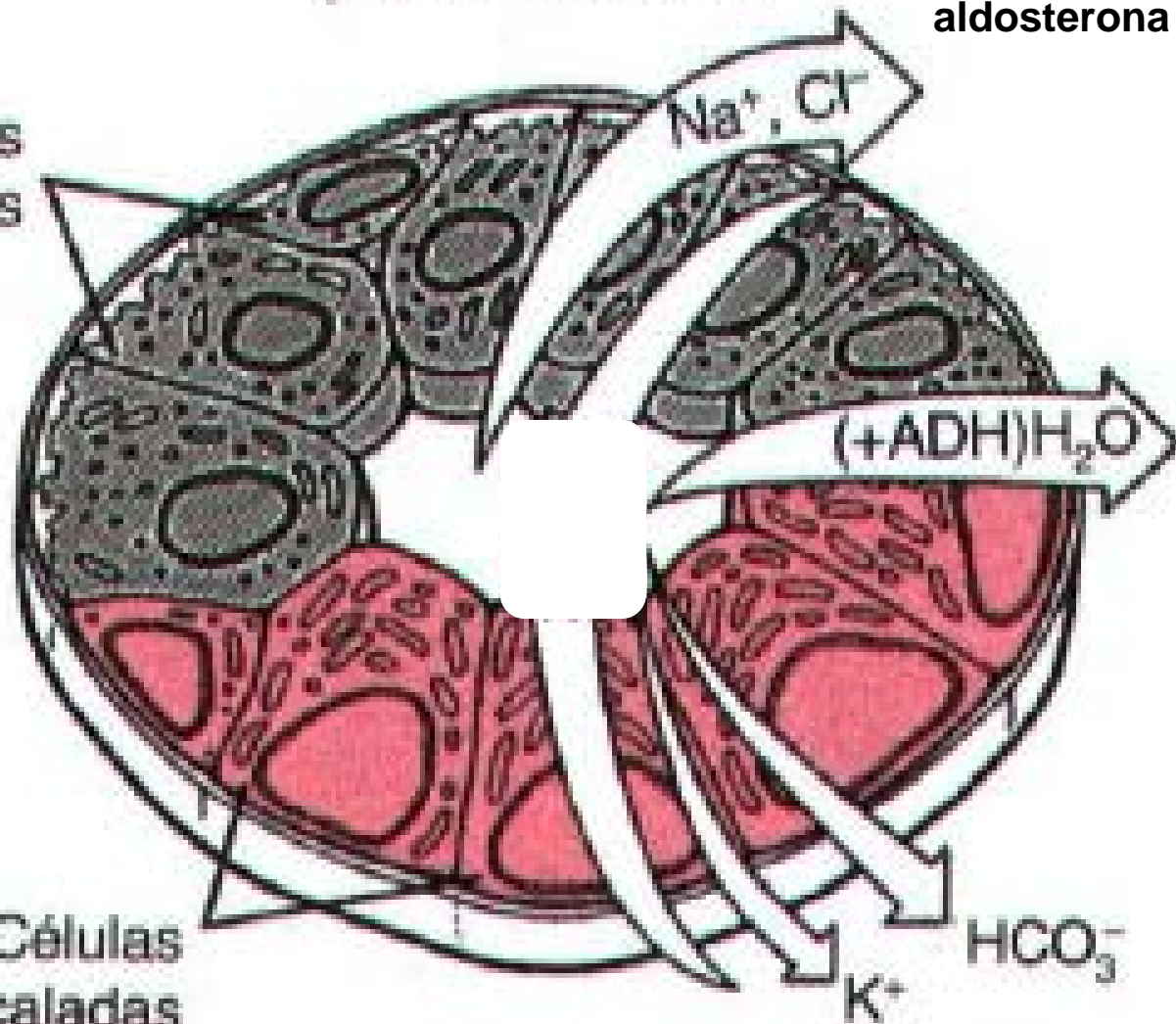

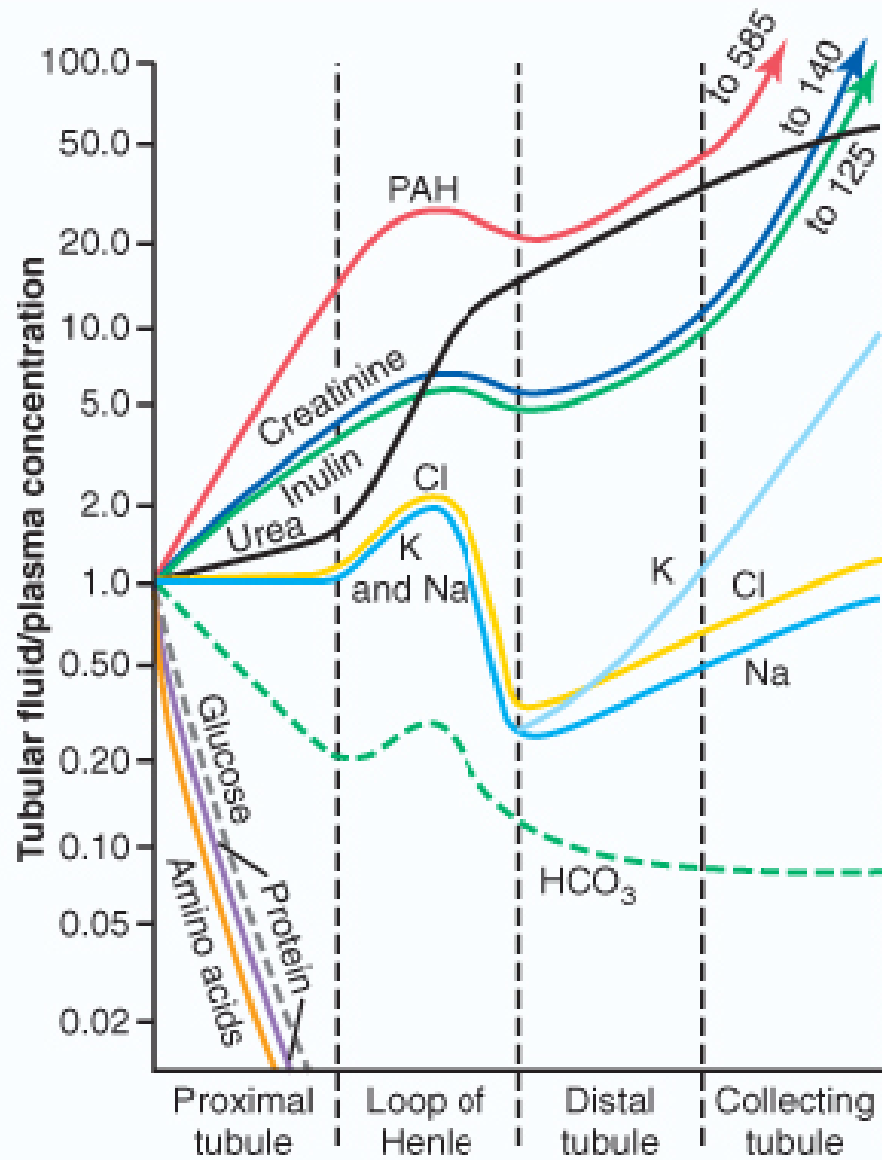
Última porción del túbulo distal
y túbulo colector

Efecte
aldosterona

Células
principales

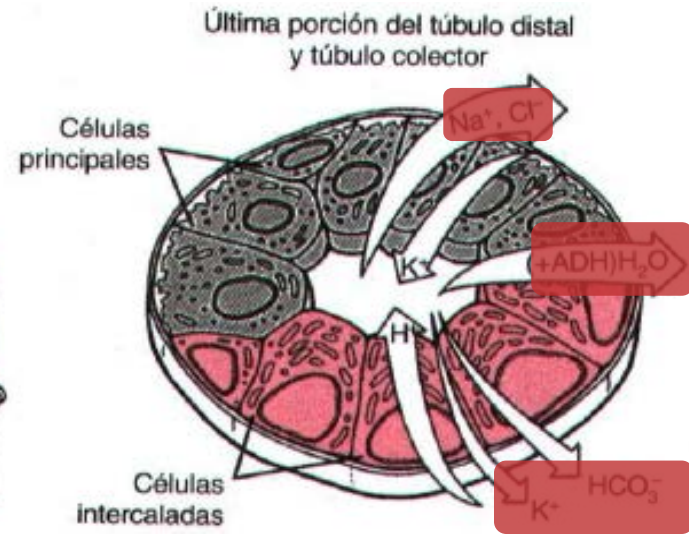
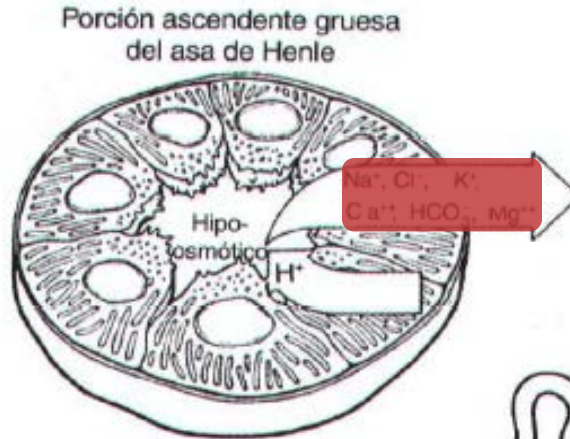
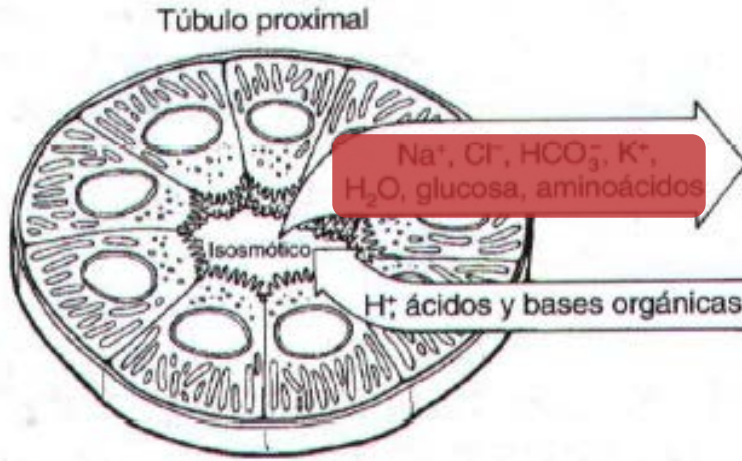
Células
intercaladas

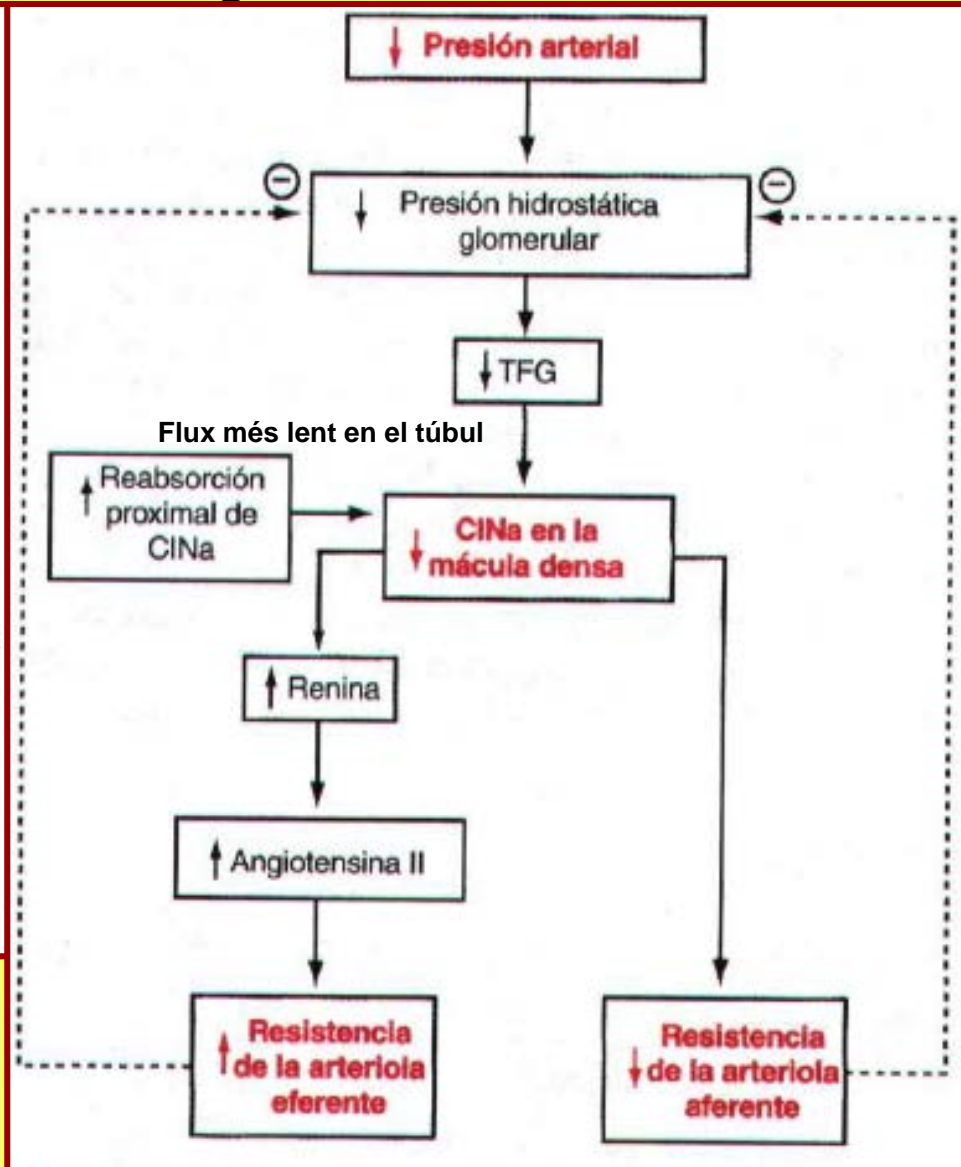
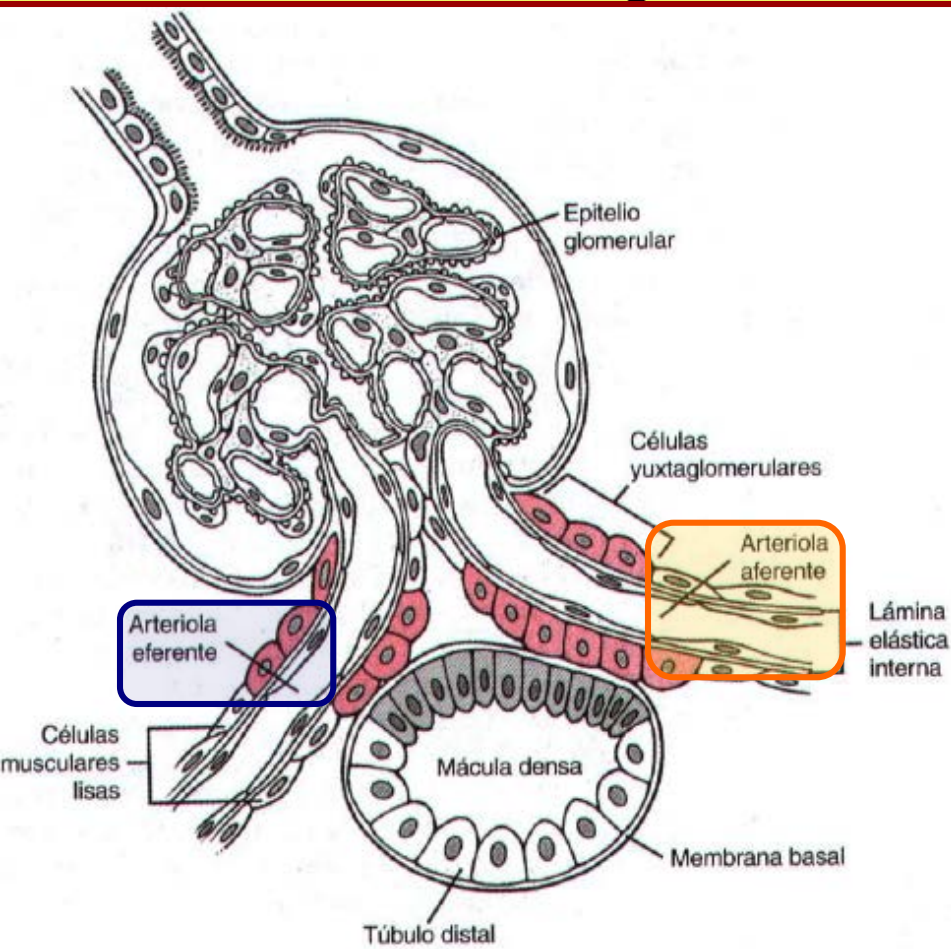

1.2.3. Procesos de secreció

Per mantenir el pH i els processos actius de reabsorció

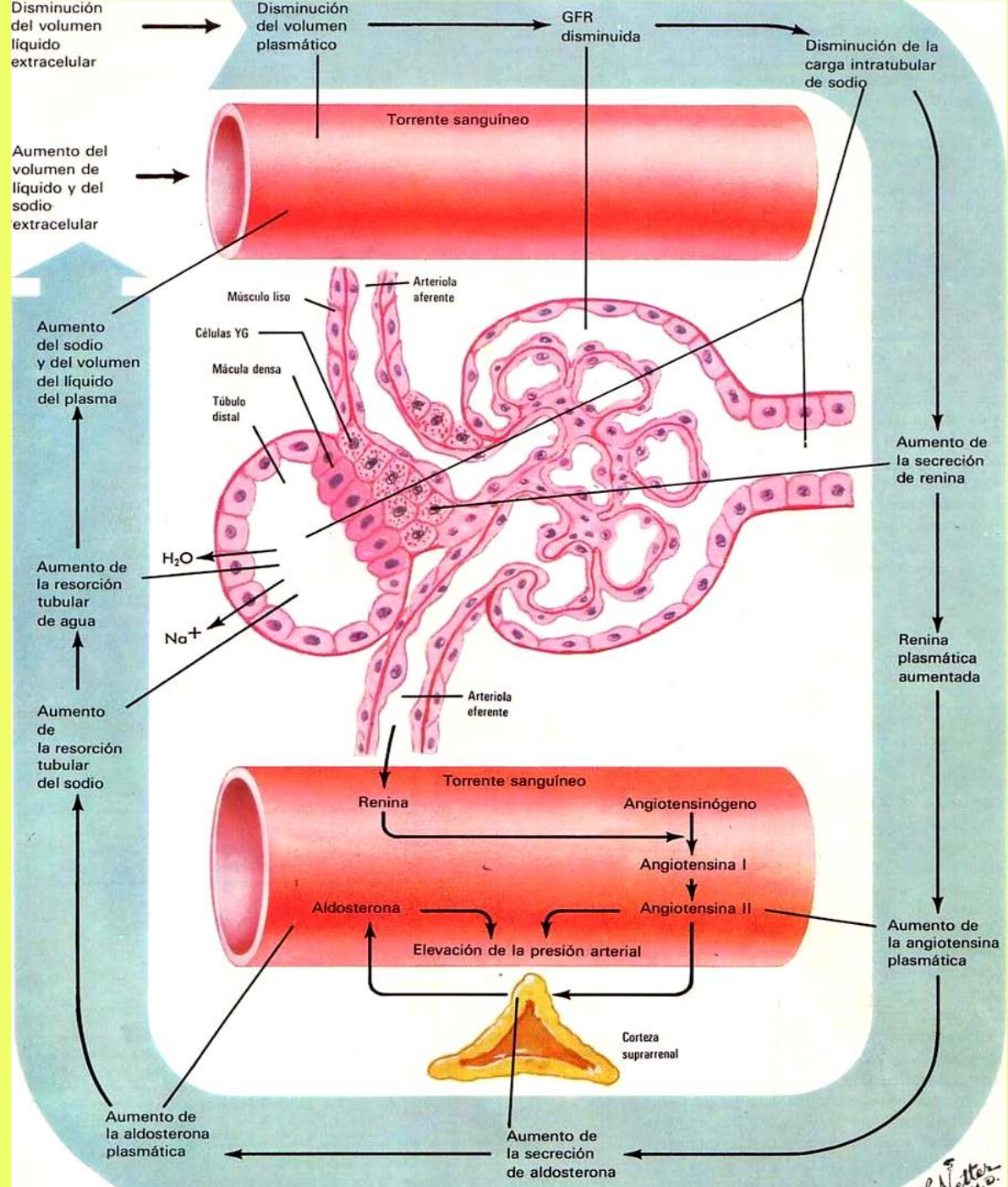

1.2.4. Regulació de la filtració glomerular

Retroacció túbul-glomerular:

1. Retroacció de l'arteriòla aferent
2. Retroacció de l'arteriòla eferent

1.2.5. Factors reguladors de la reabsorció i de la secreció tubular

- ❖ **Forces de *Starling* peritubulars**
- ❖ **Angiotensina II:** vasoconstricció d'arteriola eferent i reabsorció
- ❖ **SN simpàtic:** reabsorció i sistema renina-angiotensina-aldosterona
- ❖ **Velocitat flux urinari**
- ❖ **Pressió arterial:** si redueix → augmenta absorció de Na^+ i H_2O
- ❖ **Aldosterona i factors de secreció**
- ❖ **ADH**

1.3. Composició de l'orina

Quadro 34-1. Concentraciones relativas de sustancias en el filtrado glomerular y en la orina

	<i>Filtrado glomerular (125 ml/min)</i>		<i>Orina (1 ml/min)</i>		<i>Conc. urinaria Conc. plasmática (aclaramiento plasmático por minuto)</i>
	<i>Cantidad por minuto</i>	<i>Concentración</i>	<i>Cantidad por minuto</i>	<i>Concentración</i>	
Na⁺	17.7 meq	142 meq/l	0.128 meq	128 meq/l	0.9
K⁺	0.63	5	0.06	60	12
Ca²⁺	0.5	4	0.0048	4.8	1.2
Mg²⁺	0.38	3	0.015	15	5.0
Cl⁻	12.9	103	0.134	134	1.3
HCO³⁻	3.5	28	0.014	14	0.5
H ₂ PO ₄ ⁻ HPO ₄ ²⁻	0.25	2	0.05	50	25
SO₄²⁻	0.09	0.7	0.033	33	47
Glucosa	125 mg	100 mg por 100 ml.	0 mg	0 mg por 100/ml	0.0
Urea	33	26	18.2	1820	70
Ácido úrico	3.8	3	0.42	42	14
Creatinina	1.4	1.1	1.96	196	140

FISIOPATOLOGIA

2. Fisiopatologia de la síndrome glomerulonefrítica

2.1. Concepte

Conjunt de manifestacions clíniques a conseqüència de la inflamació del corpuscle

Autoagressió al glomèrul → lesió de la membrana basal → alteracions qualitatives i quantitatives de filtració

$$\text{TFG} = K_f \times P_{\text{filtració neta}}$$

Classificació segons:

Antígens: endògens (lupus o tumors) o exògens (bacteris)

Extensió i lesió:

- Difusa o local: segons si están afectats variables la majoria dels glomèruls o només alguns glomèruls
- Globals o segmentària: segons si està afectat tot el glomèrul o només una part del glomèrul)

Esclerosi: dany irreversible

2.3. Fisiopatologia de les manifestacions

2.3.1. En orina

- derivades de la reducció del coeficient de filtració (quantitatives)
- derivades de l'alteració de la permeabilitat de la membrana (qualitatives): proteïnúria i altres

Oligúria: per ↓ filtració glomerular (la inflamació redueix el coeficient de filtració)

Proteïnúria: per permeabilitat anormal de la membrana glomerular

2.3.2. Altres manifestacions

a) HTA: per augment de volèmia

b) Edema: líquid en espai intersticial

c) Azoèmia: augment de compostos nitrogenats en sang (urea, creatinina...) per reducció de filtrat

3. Fisiopatologia de la síndrome nefròtica

3.1. Concepte

Combinació de totes 4 alteracions

1. Proteïnúria
2. Hipoproteïnèmia i disproteïnèmia
3. Edema
4. Hiperlipèmia

3.2. Causes

CAUSES QUE ALTEREN LA PERMEABILITAT PER A PROTEÏNES EN LA FILTRACIÓ

- **Acumulació de substàncies en glomèrul**

(Diabetis, amiloïdosi, altres)

- **Alteracions estructurals del glomèrul**

Glomerulonefritis membranosa,

malaltia per canvis mínims,

secundàries a infeccions, fàrmacs, tumors

3.3. Fisiopatologia de les manifestacions
3.3.1. En orina (proteïnúria, cilindrúria)

Agressió a la membrana

→ alteració de la permeabilitat per a les
proteïnes → proteïnúria i cilindrúria

3.3.2. Manifestacions

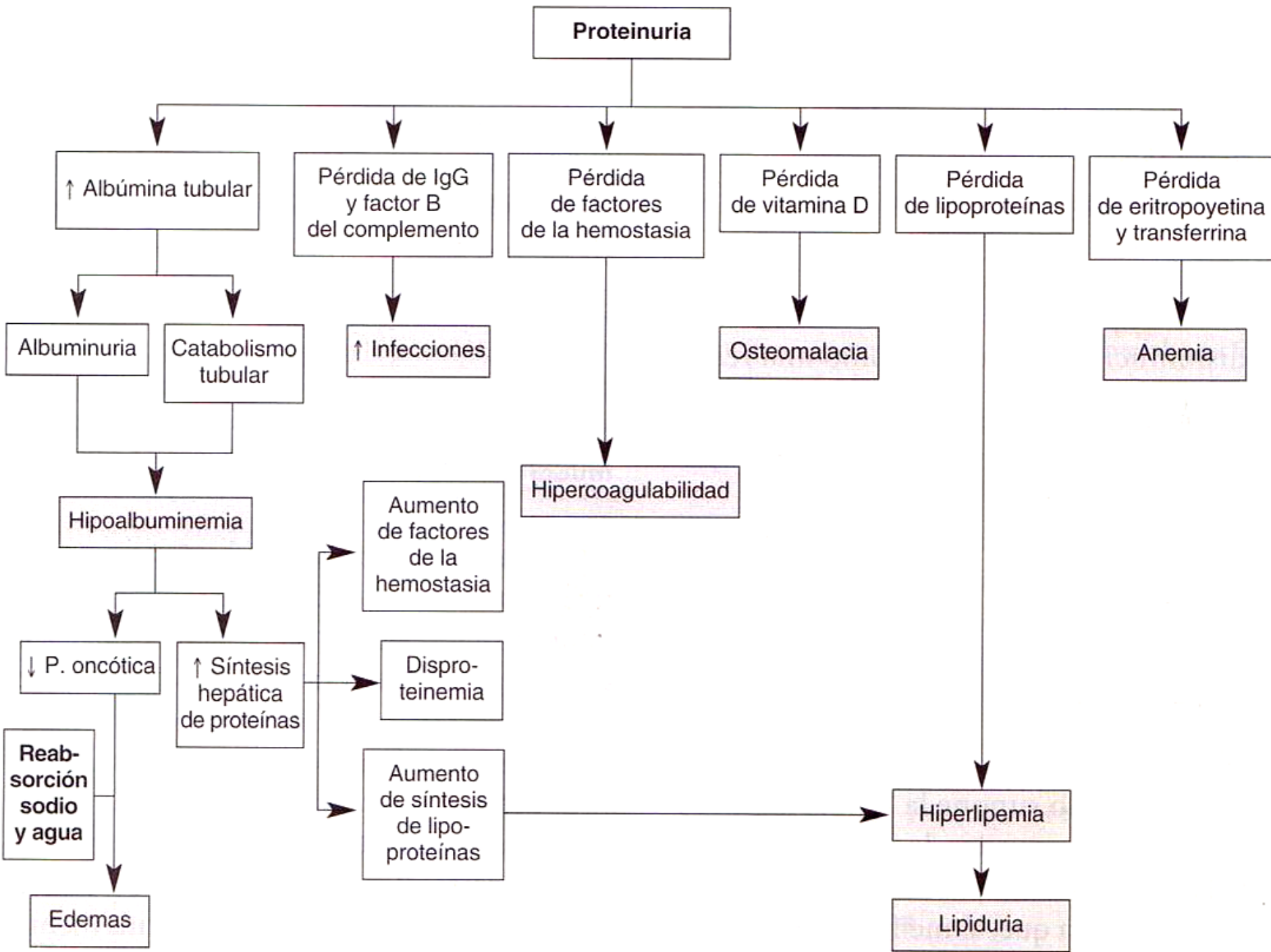
3.3.2.1. Majors o típiques

- i. Hipoproteïnèmia**
- ii. Disproteïnèmia** (diferència en el perfil proteic per pèrdua de proteïnes en orina i augment de síntesi d'altres)
- iii. Edema hipoproteïnèmic**
- iv. Hiperlipèmia** (per pèrdua de lipoproteïnes)

3.3.2.2. Menors

Relacionades amb la pèrdua de proteïnes o síntesi d'altres

Complicació	Proteïna orinada
Trombosi	Factors de l'anticoagulació
Infeccions	Immunoglobulines
Osteomalàcia (hipovitaminosi D)	Proteïna transportadora de vitamina D
Anèmia ferropènica	Transferrina

Tabla 40-1. Síndromes glomerulonefrítico, nefrótico y de nefropatía intersticial

	S. glomerulonefrítico	S. nefrótico	S. nefropatía intersticial
Lesiones	↓ Coeficiente ultrafiltración y permeabilidad anormal de membrana	Membrana filtrante permeable a proteínas	Lesión del intersticio medular y túbulos
Trastorno funcional	↓ Filtrado y su composición anormal	Composición anormal del filtrado	Alteración de la función estenúrica y funciones tubulares
Orina	Oliguria, proteinuria, hematuria, leucocituria y cilindruria	Proteinuria y cilindruria	Poliuria, proteinuria, leucocituria, hematuria y cilindruria
Repercusión extraurinaria	Hipertensión, edema, azoemia	Hipo y disproteinemia, edema, hiperlipemia	↑ Sed, acidosis, depleción de Na
Exploración funcional	↓ Aclaramiento de creatinina	Normal	Anormal pruebas de concentración y de capacidad de acidificar la orina

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Pérez Arellano JL, Sisinio De Castro. Manual De Patología General. Editorial Elsevier-Masson. 6ª Edición. 2006.

Berne y Levy. Fisiología. 4ª Edición. Editorial Elsevier-Mosby. 2006.